№ 140. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 21 November.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

MEEUWSEN EN ZOON GOES BOEKHANDEL

... van woensdag avond 8 ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE

PROVINCIE ZEELAND.

AANBESTEDING.

Op zaturdag den 7 december 1861, des middags ten 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofd-ingenieur in het 11de district van den waterstaat, op het raadhuis te Goes, worden aanbesteed:

De verdere opbouw van het Huis van Arrest en Bewaring te Goes, bestaande in:

1. De funderingmetselwerken van het administratiegebouw en den communicatiegang, tot aan het trasraam; en
2. De funderingmetselwerken en den verderen ruwen opbouw van het voor- of breede gedeelte der gevangenis; *uitmakende het derde perceel van den bouw.*

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, zoo als in het bestek is omschreven.

Het bestek zal ter lezing liggen aan het lokaal van het ministerie van justitie, aan dat van het provinciaal bestuur van Zeeland, *op het raadhuis te Goes,* en verder op alle plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Den vierden, derden en tweeden dag vóór de besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en nadere informatien zijn te bekomen aan het bureau van den hoofd-ingenieur van den waterstaat jhr. Ortt te Middelburg, en bij den ingenieur Bleckman te Goes.

Middelburg, den 18 november 1861.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland,
R. W. v. LIJNDEN.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 20 november.

De memorie van antwoord op het verslag der tweede kamer omtrent hoofdstuk I der staatsbegrooting doet de reden kennen die tot wijziging van het kabinet geleid heeft. „Er bestond gemis aan overeenstemming op koloniaal gebied: één lid was een van dat *zijner ambtgenooten afwijkend gevoelen* toegedaan; dat lid heeft zijn ontslag gevraagd en verkregen."

Deze verklaring geeft allen grond om tot de overtuiging te komen dat het tegenwoordig ministerie aan het programma waarmede het den 23 april voor de kamer optrad, eene meer vrijzinnige uitlegging zal geven dan daaraan door den heer van Zuylen werd toegekend. Men mag verwachten dat het ministerie zoo als het *nu is zamengesteld, doordrongen* is van het wenschelijke en noodzakelijke om het tot nu toe gevolgde stelsel van koloniale politiek naar de dringende eischen des tijds te wijzigen. Eene meerdere toenadering tot de vrijzinnige beginselen en eene voorzigtige toepassing er van op het koloniaal bestuur kan, naar onze meening, slechts strekken *om* de wel begrepen belangen van Nederlandsch Indie met die van het moederland te vereenzelvigen, en beider belangen in zuiverder overeenstemming te brengen met de strenge wetten van billijkheid en regtvaardigheid.

In de heden gehouden zitting van den gemeenteraad is o. a. namens burgemeester en wethouders overgelegd de voordragt voor de vervulling der vakature van hoofdonderwijzer aan de school voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens. Daarop komen voor de heeren P. D. Koning, dag- en kostschoolhouder te Bergen op Zoom; G. Blokhuis, bijzondere dag- en kostschoolhouder te Leerdam; L. Dekker openbaar hoofdonderwijzer te Oosthuizum en M.H. Kottmann, hulponderwijzer met den rang van hoofdonderwijzer te Middelburg.

Nog is, op voorstel van burgemeester en wethouders, besloten om de zes van verre gekomen sollicitanten in hunne gemaakte reiskosten te gemoet te komen met eene bijdrage van f 150, naar gelang van den afstand door burgemeester en wethouders onder hen te verdeelen.

Voor het provinciaal geregtshof in Zeeland heeft jhr. mr. A. van Reigersberg Versluijs, tot dusverre substituut-griffier bij de arrondissements regtbank alhier, gisteren de voorgeschreven eeden afgelegd voor de betrekking van regter bij die regtbank, waartoe hij onlangs bij koninklijk besluit is benoemd.

De nieuw benoemde werd heden voormiddag in eene plegtige openbare teregtzitting der arrondissements regtbank geïnstalleerd.

De officier van justitie, mr. J. Spoor, herinnert in de eerste plaats aan het treurig verlies dat aan deze plegtigheid ten grondslag ligt. Hij wijst op het droevig overlijden van den heer mr. M. Dobbelaer, die den 13 augustus jl. zijn leven en werkkring had voleindigd, en aan zijne betrekkingen en vrienden ontrukt was. Spreker zal niet in bijzonderheden treden omtrent het leven van den afgestorvene, maar acht het toch gepast te kennen te geven dat de korte tijd die hij met hem omging voldoende was om hem te leeren kennen en waarderen als een naauwgezet regter, begaafd met een helder oordeel, wiens nagedachtenis bij het kollegie steeds in eere zal blijven.

Vervolgens wenscht hij jonkheer mr. A. van Reigersberg *Versluijs geluk met zijne benoeming. Hij vertrouwt* dat 's konings keuze voor den benoemde als het ware de vervulling van een ideaal zal zijn, daar hij in de plaats zijner opvoeding en te midden zijner vrienden tot zulk eene hooge betrekking mogt geroepen worden. Hij acht die onderscheiding ook verdiend door den ijver en de naauwgezetheid waarmede hij gedurende den tijd van vier jaren de betrekking van substituut-griffier bij de regtbank heeft waargenomen, hetgeen ook door *het kollegie is op prijs gesteld.*

Nadat, op rekwisitoor van den heer officier van justitie, het koninklijk besluit van benoeming en de akte van eedsaflegging voor het provinciaal geregtshof in Zeeland door den heer griffier waren voorgelezen, rigt de president, mr. A. P. van Deinse, eene gevoelvolle toespraak tot den benoemde.

Het was hem een waar genoegen den heer Versluijs als regter te zien in funktie treden. Dat genoegen is echter, even als door den officier van justitie was gezegd, niet onvermengd, daar het herinnert aan het verlies door overlijden van een waardig ambtgenoot die sedert de regterlijke organisatie, dus nagenoeg 23 jaren aan de civiele of korrektionnele, of wel aan beide zittingen deel nam, en van wiens ijver, kunde, naauw*gezetheid en zucht om waarlijk regt te doen zoo menige* procedure, ook de laatste, de blijken heeft gegeven. Spreker betreurt in den overledene persoonlijk een vriend, met wien hij slechts twee jaren in leeftijd verschilde en die met hem op den zelfden dag te Leiden de akademische loopbaan intrad.

De wensch naar eene waardige vervulling van de plaats des overledenen, zegt de president, acht de regtbank door de gedane benoeming verwezenlijkt, ook al was eene benoeming van de anderen der voorgedragen bekwame mannen mede welkom geweest. Hij wenscht daarop den benoemde met zijne nieuwe betrekking geluk, en drukt het vertrouwen uit dat hij met den zelfden ijver zal blijven voortgaan als tot dusverre bij hem is waargenomen. Ten slotte deelt hij mede dat de benoemde voorloopig deel van de korrektionele regtbank zal uitmaken.

De geïnstalleerde brengt hierop zijnen dank in de eerste plaats aan den president voor de tot hem gerigte woorden, overtuigd dat zij opregt gemeend waren. Hij gevoelt dat hij verre achtersteat bij hem wiens plaats hij gaat innemen, die grijs in kennis en rijk in ervaring was, maar hij hoopt door verdubbelden ijver en met den president tot voorbeeld hem *zoo na mogelijk op zijde te streven.*

Daarop rigt hij het woord tot zijne mederegters, alsmede tot den officier en substituut-officier van justitie, voor wier ondervondene welwillendheid hij zijnen dank betuigt en aan wie hij zich bij vernieuwing aanbeveelt. In het bijzonder brengt de benoemde hulde aan den griffier, voor de vriendschappelijke bejegening ten allen tijde van hem ondervonden. Die vriendschap roept hij ook voor het vervolg in, terwijl hij den wensch uit, dat de regtbank dezen nog lang bezitten moge.

Met een enkel woord wendt hij zich nog tot de leden der balie. Welke verschillende verhouding er ook tusschen den stand van advokaten en prokureurs en de betrekking van regter moge bestaan, verklaart *de benoemde dien stand te achten,* en hem als nuttig voor de regterlijke magt, vooral te Middelburg, te beschouwen. Hij hoopt dat zij nog vele jaren in het belang der regtsmagt mogen werkzaam wezen, en belooft hun ten allen tijde van dienst te zullen zijn, even als hij zulks tot hiertoe getracht heeft te doen blijken.

Bij monde van den deken der orde van advokaten, mr. Ph. van den Broecke, wordt den benoemde ook namens de leden *der balie met zijne benoeming geluk gewenscht.* Bij een woord van dank voor de gedane toespraak herinnert hij dat de benoemde voor hen geen vreemdeling was, daar hij eerst als lid der balie en later als substituut-griffier zich door zijne welwillendheid had doen kennen en waarderen, hetgeen zij als een waarborg voor de toekomst meenen te mogen beschouwen. Met de verzekering van hoogachting, sluit spreker zijne toespraak.

De arrondissements regtbank alhier heeft heden morgen in hooger beroep uitspraak gedaan in de zaak van Hermanus Verseveldt, hoofdonderwijzer op de openbare bijzondere school alhier, bij vonnis van het kantongeregt veroordeeld in *eene geldboete van f 3 alsmede in de kosten: doordien hij op* zijne openbare school kinderen beneden de 16 jaar had toegelaten waarvan door de schriftelijke verklaring van een bevoegden genees- of heelkundige niet bleek dat zij de natuurlijke kinderziekte gehad hadden, of wel geslaagde koepokinenting hadden ondergaan, als mede dat op de door hem te houden lijst van leerlingen daarvan geene melding is gemaakt.

De regtbank heeft het vonnis van het kantongeregt bevestigd *en den appellant mede veroordeeld tot betaling der* kosten in hooger beroep gevallen.

Wij vernemen dat het H. M. de koningin wederom behaagd heeft, een fraai geschenk in te zenden voor de te houden *loterij van vrouwelijke handwerken enz.,* ten behoeve der armen dezer stad.

---

* Men schrijft ons heden uit Vlissingen:

„Namens de Nederlandsche maatschappij van brandverzekering te Tiel, is door den heer W. C. van Duuren Dutilh, agent alhier, aan den opperbrandmeester toegezonden eene gratifikatie van f 25, om te worden verdeeld onder de manschappen van spuit B ter belooning van hunnen betoonden ijver bij gelegenheid van den onlangs alhier plaats gehad hebbenden brand in de Noordstraat. Genoemde spuit was het eerst bij den brand tegenwoordig en heeft krachtig tot de spoedige blussching bijgedragen."

---

* Uit Goes, 20 dezer, schrijft men ons:

„In de voorgaande week is aan den Noord-Bevelandschen wal, niet ver van de gemeente Wissekerke gestrand de fransche brik St. Louis. Om zoo mogelijk de romp te behouden en vlot te krijgen, heeft men het tuig er afgebragt en aan den dijk nedergelegd.

„Het schijnt dat eenige landbouwers daarvan hebben gebruik *gemaakt om er zich een gedeelte van toe te eigenen* en dat de rijksveldwachters, alhier gestationneerd, die zaak op het spoor zijn gekomen en de daders, meest gegoede landlieden, hebben ontdekt. Gisteren avond zijn de overtuigingstukken, bestaande in touwen, kettingen, ijzerwerk enz., hier aangebragt.

„Men spreekt ook van geldelijke aanbiedingen die gedaan zouden zijn om de zaak te smoren, doch het regte is niet bekend.

„Op de veemarkt waren gisteren ruim 100 stuks hoornvee aan de lijn; de prijzen hielden zich staande en er werd nog al wat verkocht."

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Pensioen verleend, ten bedrage van f 1080 's jaars, op verzoek, aan den kapitein-kwartiermeester van het 1e regement vesting-artillerie M. van Oorschot.

Benoemd: tot amanuensis bij de direktie van de weduwen- en weezen-kas voor de officieren der landmagt, de gepensioneerde kapitein-kwartiermeester M. van Oorschot;

tot militair onder-intendant der 2e klasse, de 1e luitenant-kwartiermeester *van het bataljon mineurs en sapeurs* J. G. E. Menningh;

tot 1en luitenant-kwartiermeester bij het 3e regement infanterie, de 2e luitenant-kwartiermeester J. T. Muller, van het korps, beide naar ouderdom van rang;

tot 2en luitenant-kwartiermeester bij het zelfde regement, de fourrier F. J. Hinrichs, van het 1e regement vesting-artillerie.

Overgeplaatst als kapitein-kwartiermeester bij het 1e regement vesting-artillerie de militaire onder-intendant der 2e klasse A. Dunnes, thans werkzaam in de 2e en 6e militaire afdeeling.

WATERSTAAT. Benoemd tot aspirant-ingenieur van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch Indië, de heer A. M. S. Hogerwaard, thans opzigter van den waterstaat hier te lande.

Marine en leger.

De zeildag van de te Vlissingen liggende korvet Prins Maurits der Nederlanden is vastgesteld op 1 december e. k. De etat-major en de ekipage zijn aan een geneeskundig onderzoek onderworpen ten einde eenigzins te kunnen nagaan of

er vrees bestond voor de oogziekte, die zoo hevig op het fregat met stoomvermogen Evertsen heeft gewoed. Er is sprake dat, naar aanleiding hiervan, een adelborst 1e klasse niet zal worden geplaatst.

— Men verneemt dat door het departement van oorlog is bepaald, dat de miliciens der ligting van dit jaar, die den 1 oktober jl. onder anderen bij het regement veldartillerie en het regement rijdende artillerie voor een jaar in aktiviteit zijn opgetreden, ten einde daarbij gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden, reeds met ultimo december aanstaande in het genot van groot verlof zullen gesteld worden.

Gemengde berigten.

In de kerk der hervormde gemeente te Hoorn zijn, naar men zegt, oude muurschilderingen ontdekt, doch door het kerkbestuur verborgen gehouden. — Zaturdag nacht is op de kust der gemeente 's Gravesande gestrand het masteloos wrak van een vaartuig Jane Archibald Exeter geheeten. Men vermoedt dat het van de eene of andere werf is weggeslagen. — Jl. vrijdag is te Zevenbergen, onder de gemeente Klundert, eene schuur van den landbouwer Langenweg afgebrand. In de maand julij jl. brandde het woonhuis van den zelfden eigenaar af. Zulks trekt de opmerkzaamheid — De te Vlissingen gestationneerde belgische loods is de eenige die gered is van de ekipage van de noordsche bark Jason, welk schip bij den jongsten storm het onderste boven, achter de Wester op de Texelsche kust, is komen aandrijven. Deze loods heeft 19 groote en *kleine* schepen op de *hollandsche kusten* bij het noodweer zien stranden en vergaan. Daarbij was ook een engelsch visschersvaartuig, dat met man en muis naar den grond ging. — Bij de nieuwe instruktie voor de engelsche marine wordt onder anderen bevolen dat de officieren, onderofficieren en matrozen der vloot geene baarden of knevels mogen laten *groeijen*. De *officieren* en *soldaten der marine* zijn echter van dit verbod uitgesloten. — Het beurtschip van Kampen naar Amsterdam is donderdag jl. op de hoogte van het Keteldiep verongelukt. De opvarenden zijn gered. — In het koningrijk Hannover zal een 90jarig grijsaard zich binnen kort voor de vijfde maal, en wel met een meisje van 24 jaren, in het huwelijk begeven. — De beroemde violist Heinrich de Ahna, keizerlijk kamervirtuoos te Weenen, zal zich eerlang op eenige koncerten hier te lande doen hooren. Hij heeft als officier bij Magenta en Solferino gestreden, doch na het sluiten van den vrede heeft hij zich weder op de kunst toegelegd.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijksafkondiging den 17 dezer: C. Jeronimus, jm. 32 j., met A. S. Wagenaer, wed. 32 j.

Vlissingen, van 9 tot 16 november.

Gehuwd: W. J. Rozenberg, jm. 38 j., met L. Fleurbaaij, jd. 31 j. D. Haddik, jm. 37 j., met A. C. Baljé, jd. 23 j. A. J. Buisman, jm. 27 j., met M. Hendriksen, jd. 28 j.

Bevallen: S. Schoijsman, geb. Vermeesch, d. V. C. Remer, geb. de Waeij, z.

Overleden: C. Meyer, jd. 27 j. E. Pot, wedn. van M. van den Abeele, 75 j. J. Verkam, wed. van J. Wols, 84 j. J. Florusse, d. 13 m.

Goes, van 9 tot 16 november.

Gehuwd: M. van Kalmthout, jm. 36 j., met J. C. Kievits, jd. 31 j.

Bevallen: M. Dagevos, geb. Allemekinders, d. B. de Jonge, geb. de Windt, z. M. van Bloppoel geb. Poelman Dekker, z. N. G. van den Mark, geb. Scheele, d.

Overleden: S. P. Mulder, d. 10 m.

Zierikzee, van 9 tot 16 november.

Gehuwd: P. Peute, jm. 23 j., met J. Bakker, jd. 23 j. J. Janse, jm. 24 j., met N. Schulling, jd. 20 j. A. Kaan, jm. 23 j., met J. Boogaard, jd. 22 j. A. Adamse wedn. 52 j., met J. Embden, jd. 31 j. J. Peeterse jm. 24 j., met A. van 't Hof, jd. 24 j.

Bevallen: C. Muste, geb. Bakker, z. A. van der Have, geb. van Dijk, z. E. van Nieuwland, geb. Smits, d. G. Moermond, geb. Stoutjesdijk, z. M. Bakker, geb. Peeterse, z. M. Bos, geb. Leeuwe, d. (levenl.)

Overleden: J. van Nieuwland, z. 2 j. C. Olree, z. 3 w.

Thermometerstand.

18 nov. 's av. 11 u. 32 gr.
19 „ 's morg. 7 u. 30 „ 's midd. 1 u. 36 „ 's av. 11 u. 35 gr.
20 „ 's morg. 7 u. 36 „ 's midd. 1 u. 44 gr.

Staten generaal.

STAATSBEGROOTING VOOR 1862.

MEMORIEN VAN BEANTWOORDING.

Hoofdstuk I.

(Huis des konings. — Algemeene beschouwingen.)

Volgens de beschouwingen in het voorloopig verslag, had de regering zich bij haar programma van 23 april jl. voorgedaan als, in tegenstelling van het onmiddellijk voorafgegane ministerie, bij uitnemendheid homogeen en liberaal. Dat beweren noemt de regering onjuist; nergens wordt in dat stuk het kabinet voorgesteld, als of het zich bij uitnemendheid door sommige hoedanigheden onderscheidde. Er is eenvoudig te kennen gegeven, dat, daar een gemengd kabinet gebleken was *niet tot goede uitkomst te leiden, thans het ministerie was* zamengesteld uit mannen, allen der liberale rigting in het staatkundige toegedaan.

Dat er zonder verloochening van beginselen van de aangekondigde eendragtige zamenwerking weinig komen zou, is in het voorloopig verslag wel gezegd maar niet aangetoond. Na 1848 is niet één ministerie zamengesteld, waarin niet leden van het onmiddellijk voorafgaande plaats namen. In het op 1 november 1849 opgetreden kabinet bij voorbeeld, werd de nieuwe minister van binnenlandsche zaken [Thorbecke] de ambtgenoot van een minister van financien [van Bosse], die in het vorige, fel door hem bestreden, kabinet had gezeten.

Wat de beschuldiging betreft, dat het ministerie zich in zijne handelingen door weifeling en gemis aan overeenstemming zou hebben gekenmerkt, diene, dat de zaak der erkenning van den koning van Italie door den minister van buitenlandsche zaken volledig is toegelicht in de tweede kamer, die daarmede genoegen heeft genomen, of althans het tegendeel niet heeft doen blijken. De benoemingen, waarop de kamer ook hare beschuldiging grondde waren daden van eenvoudig dagelijksch bestuur, die enkel behandeld werden door den minister, tot wiens werkkring zij behoorden.

Gemis aan overeenstemming, zeide het verslag, kwam vooral uit op koloniaal gebied. Tot leedwezen der regering moet dit laatste worden erkend. Terwijl aanvankelijk de meest gewenschte eenstemmigheid tusschen de verschillende leden *van het kabinet, ook te dien aanzien bestond*, is later gebleken, dat één lid een van dat zijner ambtgenooten afwijkend gevoelen was toegedaan. Dat lid heeft dien ten gevolge zijn ontslag gevraagd en verkregen.

Het aan de regering gerigt verwijt van werkeloosheid op het gebied der wetgeving is ongegrond. Er zijn een aantal wetsontwerpen aanhangig, en andere in bewerking. Alvorens bepaaldelijk tot het opmaken van het wetsontwerp betrekkelijk het tarief van in- en uitgaande regten over te gaan, moet nog de loop van sommige onderhandelingen worden afgewacht.

De betrokken paragraaf van het verslag wordt gesloten met het berigt, dat vele leden in een goevernement, hetwelk in degelijkheid, kracht en werkzaamheid zoo veel te wenschen overliet, geen vertrouwen konden stellen. Alvorens zich het bezigen van zulke woorden te veroorloven, zegt de memorie van beantwoording, had men ten minste eenige feiten behooren aan te voeren, waarop, al ware het in schijn, die beschuldiging steunen kon. Overigens zal het der regering aangenaam *wezen, duidelijk en bepaaldelijk te vernemen, hoe de kamer* jegens haar gestemd is. Mogt een behoorlijk afdoen der zaken daaruit blijken niet mogelijk te zijn, zij zal dan weten wat te doen.

De opmerking, dat het niet aannemelijk is, onder de middelen een bedrag van f 1,570,000 uit de koloniale baten van 1862 op te nemen tot dekking van uitgetrokken uitgaven, die vroeger regtstreeks uit de koloniale kas werden gekweten, schijnt in het verslag zelf voldoende wederlegd. Wierden die uitgaven niet op de begrooting gebragt, dan zouden zij, zoo als tot nog toe geschiedde, uit de koloniale middelen van 1862 worden betaald.

Wat het kort op de indische baten betreft, zegt de regering, dat er te minder reden was om de daaromtrent in april jl. gedane mededeeling te wantrouwen, omdat in de laatste jaren de voorloopige ramingen der batige sloten steeds door de uitkomst overtroffen waren. Tot nog toe werd slechts eenmaal 's jaars tegen het opmaken der begrooting, door het departement van kolonien het vermoedelijk saldo aan het departement van financien opgegeven. Daar echter het nadeel van deze wijze van handelen nu gebleken is, heeft de minister van financien aan zijn ambtgenoot van kolonien den wensch te kennen gegeven, om voortaan steeds op de hoogte te worden gehouden van alle eenigzins belangrijke wijzigingen, die in het beloop der koloniale bijdragen plaats hebben. De minister van kolonien heeft zich daartoe dadelijk bereid verklaard.

De mindere opbrengst der tinveiling is voornamelijk het gevolg van eene verlaging van prijs; die der koffij- en suikerveilingen van de mindere verscheping van die produkten naar Nederland.

Voor de aanvulling van het geldelijk tekort in Indie zijn over 1860 slechts 13 millioen gulden noodig geweest, doordat het administratief kapitaal was gebleken onder ultimo 1858 cirka f 11,300,000 meer te bedragen dan f 12,500,000.

De regering is doordrongen van de noodzakelijkheid om, het geldelijk beheer der koloniale administratie tot meerdere klaarheid te brengen. Zij hoopt dit te doen blijken bij het aanbieden van het ontwerp van wet tot regeling van het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen.

In het verslag werd aan de regering verweten, dat zij slechts op verhooging en opdrijving bedacht scheen, dat de meeste der voorgestelde verhoogingen het karakter dragen van de zucht om aan persoonlijke of plaatselijke belangen te gemoet te komen, en dat nergens een leidend beginsel te ontdekken was. *Tegenover dergelijke bewoordingen*, zegt de memorie van beantwoording, kan niets anders dan eene eenvoudige ontkenning worden gesteld.

Eene algemeene regeling der rangen en bezoldigingen van de ambtenaren der departementen van algemeen bestuur, ligt in de bedoeling van den minister van financien. Reeds als lid van een vroeger kabinet heeft hij een zoodanigen maatregel doen ontwerpen, die toen tot zijn leedwezen niet tot stand is gekomen.

De wetten wier herziening in bewerking is, zijn die op de grondbelasting, de personele belasting, de registratie en het zegel.

Hoofdstuk II (Hooge kollegien van staat).

Uit de verhooging van uitgaven in dit hoofdstuk is niets af te leiden omtrent de gezindheid der regering tot uitzetting, of inkrimping. De regering moet zich toch grootendeels verlaten op de aanvragen van krachtens de grondwet bestaande kollegien, welke de sommen, die zij voordragen, als volstrekt *noodig voorstellen*.

De levering van brandstoffen geschiedt bij openbare aanbesteding en wordt aan den laagsten inschrijver gegund, ten zij er bijzondere redenen bestaan, om, in 's rijks belang, de levering aan een hoogeren inschrijver te gunnen.

De direkteur van het kabinet des konings is sedert eene reeks van jaren belast met de waarneming van het sekretariaat van den raad van ministers. Of het beter ware dat aan een der ministers de waarneming wierd opgedragen, zal ter beoordeeling van elk optredend ministerie moeten worden gelaten.

De aanmerking, dat de afkondiging der wetten niet meer door den direkteur van het kabinet behoorde te geschieden, komt der regering allezins gegrond voor. Zij heeft dan ook reeds bepalingen doen opstellen, waarbij die afkondiging aan een der hoofden van de departementen van algemeen bestuur wordt opgedragen. Naar aanleiding van het daaromtrent door den raad van state uitgebragt advies, worden die bepalingen thans nader overwogen.

Hoofdstuk IV (Justitie).

In het verslag is herinnerd aan eene vroeger gedane toezegging, dat het eerste boek van een nieuw strafwetboek reeds in de afgeloopen zitting zou zijn ingediend. Diskussien en overwegingen, na het doen van die toezegging gehouden, hebben den minister echter het verkieslijke doen inzien, om de aanbieding van een nieuw wetboek van strafregt in eens, en niet broksgewijze, te doen plaats hebben. In dien zin wordt nu gearbeid. Vóór alles echter behoort gezorgd te worden voor de invoering van de nieuwe regterlijke organisatie.

De meening dat de toestand, waarin ons gevangeniswezen verkeert, niet langer houdbaar zou zijn, is niet van overdrijving vrij te pleiten, al erkent de minister ook dat ruimere gelegenheid tot toepassing der cellulaire gevangenisstraf wenschelijk zou zijn, vooral om bij gevangenisstraf van korten duur het vervoer der veroordeelden naar elders, dikwerf niet naastbij gelegen gevangenissen te vermijden. Het bezwaar is niet geheel weg te nemen, dan door bijna ieder arrondissement van eene cellulaire gevangenis te voorzien. Daartoe nu over te gaan is onmogelijk, èn omdat ten aanzien van de mate *van uitbreiding van het penitentiair systeem nog niet is beslist*, èn omdat veranderingen in de regterlijke indeeling ook daarop van invloed kunnen zijn. Het bezwaar zal intusschen verminderen door het in dienst stellen van de cellulaire gevangenissen thans in aanbouw te Roermond, Dordrecht en Goes. Verder maakt de minister het oprigten eener cellulaire gevangenis in eene der noordelijke provincien tot een punt van ernstige overweging.

De regering koestert het voornemen tot spoedige indiening van wetsontwerpen omtrent de herziening der indeeling en der zetels van de regtskollegien, en de herziening der wetboeken van burgerlijke regtsvordering en strafvordering. Met betrekking tot de regeling de rijkspolicie beaamt de regering, dat de tijd van wettelijke voorziening in deze aangelegenheid gekomen is. Zij geeft het ernstige voornemen te kennen, om daaromtrent nog in dit zittingjaar eene wetsvoordragt te doen.

Voor het oogenblik, en na hetgeen deswege reeds is voorgevallen, acht de regering het onraadzaam om bij de wet tusschenbeide te treden wat betreft den regtstoestand van *vreemde naamlooze vennootschappen, hier te lande handel drijvende*. Beter schijnt het voor 's hands af te wachten, in hoe verre zich deswege eene vaste regtspraak hier te lande zou kunnen vormen.

Op de vraag in het verslag of er geen termen bestaan om de zoogenaamde zondagswet in te trekken, antwoordt de regering, dat die wet een punt van min of meer teederen aard is. Zijn er velen tegen die wet gestemd, anderen hechten er zeer aan. Het schijnt staatkundiger, aan die wet voor alsnog niet te raken, doch tegen hare ongelijkmatige en kwellende toepassing te waken.

Het van regeringswege ingesteld onderzoek omtrent de kloosters is nog niet tot zoodanige rijpheid gekomen, dat de gevraagde mededeelingen bij deze memorie van beantwoording zouden kunnen gegeven worden.

Met de meeste uitvoerigheid wederlegt de memorie van beantwoording de beweringen van het voorloopig verslag, dat er zulk een slecht beleid bij het bouwen en verbouwen der gevangenissen zou heerschen, dat de verwarmingstoestellen *niet zouden voldoen*, enz. *Dit laatste punt wordt echter in* zekere mate met betrekking tot de gevangenissen te 's Hertogenbosch en te Gorinchem toegegeven. Naar een nieuw stelsel worden de thans in aanbouw zijnde gevangenissen te Roermond, Dordrecht en Goes, ook wat betreft ventilatie en verwarming, afwijkende van die der bestaande cellulaire gevangenissen, ingerigt.

De toelage aan den gewezen sekretaris-generaal van het departement van justitie [d'Engelbronner] is slechts eenmaal uit het artikel voor onvoorziene uitgaven gekweten. In het loopende jaar is zij voldaan uit de som voor toelagen, gratifikatien enz. op de begrooting, en het voornemen bestaat om de toelage, even als in het loopende dienstjaar, uit dien zelfden post te kwijten.

Buitenland.

Algemeen overzigt.

Het dekreet, waarbij de fransche senaat tegen 2 december wordt bijeengeroepen, is door den Moniteur ter kennis van het publiek gebragt.

Op de parijsche beurs hebben de optreding van den heer Fould en de daarmede gepaard gaande maatregelen eenige rijzing veroorzaakt, die zich niet heeft staande gehouden. Op de andere voornaamste beurzen van Europa heeft de stand der fondsen geen merkbare verandering ondergaan. Zie hier eene opgaaf van de slotkoersen der laatste dagen:

	PARIJS. 3 pct.	LONDEN. Consols.	WEENEN 5 p. mett.
Maandag 11 november.	69,10	93[illegible]	67,80
Dingsdag 12 „	69,25	92[illegible]	67,20
Woensdag 13 „	68,95	92[illegible]	67,80
Donderdag 14 „	69,50	92[illegible]	67,80
Vrijdag * 15 „	69,80	92[illegible]	feestdag
Zaturdag 16 „	69,45	92[illegible]	67,80
Maandag 18 „	69,55	92[illegible]	67,80

* Den dag der aankondiging in den Moniteur.

Aangaande den toestand van het italiaansche ministerie vinden onze lezers in dit nommer eenige bijzonderheden aan het Journal des débats ontleend.

In Warschau werd den 14 november de eerste zitting ge-

houden van den raad van state, onder voorzitterschap van den generaal Luders. Hij gaf zijne vreugde te kennen de zoo gewigtige maatregelen, als de wet tot opheffing der heerendiensten, die tot regeling van het openbaar onderwijs en die betreffende de emancipatie der joden te mogen voorbereiden. Hij hield zich overtuigd, dat al de leden van den raad van state doordrongen waren van het besef, dat de uitvaardiging der bedoelde wetten een allergunstigsten invloed op de welvaart der bevolking van Polen konde uitoefenen, weshalve hij [illegible] aanmaande die krachten in te spannen, om de beraadslagingen zoo spoedig mogelijk ten einde te brengen, opdat Polen weldra den zegenrijken invloed eener verbeterde wetgeving mogt ondervinden.

— De Wiener Zeitung gaat geregeld voort eene reeks van [illegible] en nieuwe benoemingen van ambtenaren in Hongarije mede te deelen. Uit een paar komitaten is tot den hofkanselier het verzoek gerigt om verschoond te blijven van de toepassing der laatst genomene maatregelen, onder belofte van voor eene behoorlijke betaling der belastingen en het [illegible] der militaire ligtingen te zullen zorg dragen.

— In den oostenrijkschen rijksraad is de mededeeling van het antwoord des keizers van den kroatischen landdag en het besluit zijner ontbinding niet met stilzwijgen voorbij gegaan. [illegible] bragt de gewigtige diensten in herinnering welke Kroatie in 1848 aan de keizerlijke regering heeft bewezen, en drukte zijne overtuiging uit dat dit land, zoo het gerust gesteld wordt met betrekking tot zijne nationaliteit, ook in 't vervolg getrouw zal blijven aan zijne verpligtingen. Op voorstel van den voorzitter werd de mededeeling des keizers aangenomen met den uitroep „Lang leve de aller genadigste vorst van de altijd getrouwe kroatisch-slavonische bevolking!"

De generaal Fremont, bevelhebber der bondstroepen van de Vereenigde Staten heeft bepaaldelijk in last gekregen om zijn kommandement neder te leggen. Eenige kompagnien zijn hiertegen in verzet gekomen met de verklaring dat zij slechts onder zijn bevel wilden dienen. De heer Fremont heeft hen echter tot gehoorzaamheid aangemaand, waarna hij onmiddellijk naar St. Louis is vertrokken. Hij is vervangen door generaal Hanks.

Mexiko.

Een der dagbladen van Toulon geeft eene uitvoerige beschrijving van het fransche eskader dat deel zal uitmaken van de expeditie naar Mexiko. Het bestaat uit: Le Masséna, admiraalschip van 900 paardenkracht met 90 stukken en 913 man; L'ardante, 800 paardenkracht, 56 stukken, 530 man; La foudre, 800 paardenkracht, 56 stukken, 330 man; La guerrière, 600 paardenkracht, 34 stukken, 400 man; L'Astrée, 600 paardenkracht, 28 stukken, 380 man; Le Montezuma, 450 paardenkracht, 16 stukken, 270 man; Le Berthollet, 400 paardenkracht, 10 stukken, 165 man. Le Lavoisier, 220 paardenkracht, 6 stukken, 125 man; Le Prony, 220 paardenkracht, 6 stukken, 130 man; Le Chaptal, 220 paardenkracht, 2 stukken, 125 man; Le Marceau, 120 paardenkracht, 2 stukken, 75 man; La Grenade, 110 paardenkracht, 4 stukken, 80 man; L'aube, 250 paardenkracht, 4 stukken, 200 man; La Meuse, 160 paardenkracht, 4 stukken, 150 man; La Sèvre, 120 paardenkracht, 2 stukken, 115 man. Daarbij zijn nog gevoegd 3 kanonneerbooten met stoomvermogen, zoo dat het totaal der magt bestaat uit 18 schepen met 600 paardenkracht, 330 stukken en 5000 matrozen. Het effektief der landingstroepen bedraagt, zoo als reeds vroeger gemeld is, 3000 man van verschillende wapens: zouaven, mariniers, artillerie enz. De wapens zijn van de voortreffelijkste soort.

— Volgens het dagblad La sentinelle toulonnaise zullen de operatien aanvangen met de militaire bezetting der havens van Vera Cruz, Tampico, Tusman, Campêche en Carmen. Geen dier plaatsen is bij magte om eenigen weerstand te bieden. Als dit plan werkelijk, in verband met de vroeger medegedeelde operatien van de vereenigde eskaders, wordt ten uitvoer gelegd, zullen alle douanenregten van Mexiko in beslag genomen of gekonfiskeerd zijn en de regering alzoo in groote ongelegenheid worden gebragt, omdat hare voornaamste inkomsten daaruit bestaan.

Engeland.

[illegible] heeft zich een komité gevormd met het voornemen om eene groote openbare vergadering op te roepen, ten einde over den gevaarlijken toestand van Polen en de verpligting der engelsche regering te dien opzigte te beraadslagen. Zoo ver men weet, wordt echter onder de leden van dat komité niemand van groote staatkundige beteekenis gevonden.

— The times meldt, dat te Portsmouth bevel is ontvangen om de aldaar aanwezige kanonneerbooten, behoorende tot de eerste klasse der reserve, in dier voege voor werkelijke dienst uit te rusten, dat zij des gevorderd binnen een uur beschikbaar zijn.

Hongarye.

De generaal Türr heeft aan het hongaarsch komité te [illegible] een brief gerigt, tot dankbetuiging voor de bewijzen van belangstelling bij gelegenheid van zijn huwelijk ondervonden. Hij maakt daarvan tevens gebruik om de verzekering te geven, dat hij voor de zaak der vrijheid steeds de zelfde zal blijven, en dat het tijd wordt om zich gereed te maken tot een strijd, van welken uitslag het lot van zoo vele volken afhangt. Het tijdperk van dien strijd, zegt hij verder, schijnt nabij, maar het is toch mogelijk dat er zich nog eerst eenige vertraging voordoet. Men moet echter ieder oogenblik gereed zijn de wapens op te vatten, terwijl men uit den nog beschikbaren tijd voordeel moet zien te trekken. Hij maakt voorts het komité opmerkzaam op de pogingen van Oostenrijk om tweedragt te zaaijen in de vorstendommen, en waarschuwt vooral tegen moedeloosheid voor het geval dat men op groote bezwaren mogt stuiten. Hij verzoekt het komité den roumanen vooral [illegible] gevoelen, dat zoo lang de oostenrijksche monarchie [illegible] geene oplossing van de kwestie der nationaliteiten te verwachten is, maar dat in tegendeel Oostenrijk steeds met meer voordeel voor zich zelven partij zal weten te trekken van de onderlinge verdeeldheid, die het bij de roumanen zal gaande houden.

Zwitserland.

Te Geneve hadden in de vorige week de verkiezingen plaats voor den staatsraad waarbij de heer Fazy, het hoofd der radikale partij, eene nederlaag heeft geleden, daar de heer Camporio, lid van den gemeenteraad, die tot de fusie partij behoort, in zijne plaats is gekozen. Van de nieuw gekozen leden hadden er zeven, die de staatkundige zienswijze van den heer Fazy deelen en thans hun leider missen, hun mandaat niet willen aannemen. Le progrès de Lyon verklaart echter dat genoemde leden op uitdrukkelijk aanraden van den heer Fazy van besluit veranderd zijn en in den staatsraad zitting zullen nemen, maar dat daarentegen de heer Camporio, die nu tot de minderheid zou behooren, zich zal terug trekken.

— Ten gevolge der verklaringen van Frankrijk dat er ten aanzien van het Dappendal geen schending van grondgebied heeft plaats gehad, gelastte de bondsraad van Bern aan de kommissarissen die een plaatselijk onderzoek hadden ingesteld, zich andermaal naar het terrein te begeven om de zaak op nieuw met naauwkeurigheid na te gaan. De tweede togt heeft geleid tot volkomen bevestiging der feiten welke door Frankrijks minister van buitenlandsche zaken waren ontkend. De zwitsersche gezant te Parijs heeft dadelijk mededeeling ontvangen van de nieuwe bewijzen van schending van grondgebied welke door het herhaald onderzoek verkregen zijn.

Frankrijk.

Parijs 19 november. La patrie meldt dat bij de regering thans een ontwerp aanhangig is tot vermindering van het leger met behoud van zijne tegenwoordige organisatie.

Le constitutionnel bevat de volgende verklaring, geteekend door den heer Véron:

„Zoo wij goed ingelicht zijn heeft de minister van binnenlandsche zaken aan den keizer een plan voorgesteld tot ontwapening met behoud der kaders."

— Volgens eenige dagbladen moet de heer Fould voornemens zijn om geen wijziging in het belastingstelsel voor te dragen die den handel, de nijverheid of den landbouw zou kunnen drukken.

— De keizer zal, naar men verzekert, een bezoek brengen aan de koningin van Engeland in den tijd dat de tentoonstelling te Londen geopend is.

— *Uit goede bron wordt gemeld dat het verschil tusschen* Italië en Spanje, over de archieven van het vroegere gezantschap van laatstgenoemde mogendheid, thans vereffend is.

— Bij den boekhandelaar Plon zal eerstdaags het licht *zien een onuitgegeven werk van Voltaire, waarvan het hand*schrift gevonden is onder de papieren en nalatenschap van Diderot. De heer Feuillet de Conches op wiens gezag men schijnt te kunnen afgaan, heeft verklaard dat er geen vergissing *mogelijk is: het handschrift is ontegenzeggelijk van* Voltaire zelven.

Italië.

In het Journal des débats lezen we den volgenden brief uit Turyn van 15 november:

„Naar ik vertrouw ben ik in staat u zeer naauwkeurige bijzonderheden mede te deelen betreffende het onderhoud dat *eergisteren* tusschen den baron Ricasoli en den heer Ratazzi heeft plaats gehad. Nadat de voorzitter der kamer aan den eersten minister den uitslag zijner zending naar Parijs had doen kennen, heeft hij verklaard bereid te zijn in het ministerie *zitting te nemen indien de heer Ricasoli daarvan het* voorzitterschap bleef bekleeden, en onder uitdrukkelijke voorwaarde dat men eene politiek volgde overeenstemmende met die van Frankrijk, hetgeen ook door iedereen noodig wordt geacht.

„De heer Ricasoli heeft daarop geantwoord dat eene wijziging van het kabinet, geen verandering zou brengen in de houding tegenover het italiaansche vraagstuk. Hij gaf verder *te kennen dat indien de koning* den heer Ratazzi *met* de zamenstelling van een ministerie belastte, deze op zijne volkomene ondersteuning zou kunnen rekenen. De heer Ratazzi verklaarde evenwel dat hij zich in geen geval alleen *met de leiding der zaken zou* belasten. Hij denkt, en naar mijne meening teregt, dat de italianen hunne eenheid door daden moeten doen blijken, en die overtuiging is oorzaak dat hij het wenschelijk acht dat de heer Ricasoli voor het kabinet *behouden blijft en dat hij er tegen opziet een ministerie* uitsluitend uit zijne vrienden bestaande, zamen te stellen.

„Het is dus waarschijnlijk dat de heer Ricasoli voor de kamer zal optreden met het kabinet zoo als het nu is zamengesteld; *in dat geval zal hij in de eerste plaats mededeelen* wat hij tot oplossing van het romeinsche vraagstuk heeft verrigt en zijn plan bloot leggen dat hij denkt te volgen om Italië met den pausselijken stoel te verzoenen. Dat plan is onder*worpen aan de goedkeuring van de fransche regering, tijdens* de heer Benedetti te Parijs was. De cirkulaire van den heer Ricasoli die wat hevig geacht werd, heeft het onderzoek vertraagd, omdat zij voorstellen inhield die den loop der onder*handelingen schaden konden.*

„De zaken kunnen echter vóór de opening van het parlement nog een anderen keer nemen, en de meest onverdeelde aanhangers, van het ministerie zijn eenstemmig van gevoelen *dat het versterking noodig heeft; dat het onmogelijk is voor* den heer Ricasoli de portefeuiljes van twee belangrijke departementen nog lang gelijktijdig te blijven waarnemen en tevens de leiding der parlementaire debatten op zich te nemen. Geen *der overige ministers bezit voldoend overwigt om* hem in dit belangrijke deel der pligten van een konstitutioneel minister van staat te vervangen. De krachten van de meest begaafde mannen hebben grenzen die men niet overschrijden kan.

„*Bij slot van rekening moet het de vrienden van Italië* gerust stellen dat bij de voortreffelijkste mannen de liefde voor het vaderland elk denkbeeld van heerschzucht onderdrukt, en dat de koteriegeest slechts huist in lagere rijen waar zij minder gevaarlijk is.

„Garibaldi schijnt besloten te hebben den loop der zaken niet tegen te werken; echter blijft hij zijn komité Genua en de onder-komités in stand houden. Nog onlangs heeft hij drie nieuwe leden van het hoofdkomité benoemd en eene algemeene vergadering moet den 15 december plaats hebben.

„De generaal Cialdini is te Turyn; hij zal, naar men zegt, een maand in Spanje gaan doorbrengen, waar hij vroeger geruimen tijd zijn verblijf had en tot 1848 in militaire dienst was. Vermoedelijk is zijn reis niet vreemd aan de staatkunde.

„Men zegt dat de bekende pater Pasaglia tot professor zal benoemd worden bij een der rijkshoogescholen. Hij komt dikwijls met den heer Ricasoli in aanraking."

Zeetijdingen.

Het kofschip *De zwaan*, gez. W. Riedijk, is den 9 oktober behouden te Rio Grande aangekomen; alles wel aan boord.

— Sedert 19 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Ornen*, gez. Storm, *Athene*, gez. Sorensen, *Geyser*, gez. Kienroth, allen van de Oostzee; *Gerhard*, gez. Ehrenfried, *Everhardus*, gez. de Boer, *Cito*, gez. Snerken, *Dankbaarheid*, gez. Potjer, allen van Riga; *Newcastle*, gez. Harrison, *Regina*, gez. Kruger, beiden van Kroonstadt; *Willem III*, gez. Fride, Villa-Nova; *Perle*, gez. Tampke, Altona; *Johanna*, gez. Borik, IJsstad; *Commerce*, gez. Richard, Hernosand; *Carlif*, gez. Egholm, Genua; *Erie Andras*, gez. Fernston, Wismar; *Carthagena*, gez. Bundels, Par.

Op de zelfde reede als bijlegger geariveerd de russische schooner *Johannes Emanuel*, gez. Olim, van de Oostzee naar Newcastle.

Betaling van coupons.

De coupons der 4 pct. Russische certifikaten in zilver 1ste en 2de leening, *administratie Hope & co.*, Ketwich & Voombergh en wed. W. Borski, verschenen 1/13 augustus 1861, worden betaald met f 16,71.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 20 november.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 42½. Lijnolie op zes weken f 37.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 20 november.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	63 15/16
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	140⅝
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101⅛
	Certifik. Hope & co.	4	„	74⅜
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	93¼
	dito	6	„	54¼
	Aand. spoorweg.			193½
	Leening 1860.	4½	„	89⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	2	„	42⅜
	dito binnenlandsch	3	„	48½
	Certifik. coupons bewijzen			—
	Krediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	46⅜
	dito amsterdamsche	5	„	69¼
	dito nationale	5	„	55¼
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank aktien	3	„	640
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46⅜
	dito nieuwe	3	„	45⅜
Grenada.	dito			14
Venezuela.	dito	2½	„	22⅛
Illinois.	dito	7	„	84⅜
Mexiko.	dito	3	„	26¾

Londen 19 nov., ten 12 ure. Konsols, 92⅝.

Weenen 19 nov. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 67,60.

Parijs 19 nov. (slotpr.) 4½ pct. kompt. —,— 3 pct. 70,10.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 18 november.

Metalliek f 21,22½; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,80; Engelsche Russen f 11,80; Fransche f 56,—; Belgische f 56,12½; Pruissische f 35,—; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,68¾; Russische in zilveren roebels f 33,12½; Poolsche in fl. f 27,25; Nationale metalliek f 29,10; Dollars f —,—.

Boekbeschouwing.

Der Herzog von Gotha und sein Volk. Ein aufsatz von Eduard Schmidt-Weiszenfels nebst einen antwortschreiben des Herzogs Ernst von Sachsen-Koburg Gotha. Fünfte Auflage. Leipzig, Brockhaus 1861.

Slechts weinige weken is dit boekske in de wereld en reeds ziet een vijfde druk het licht. Wat mag de reden zijn van dien grooten opgang?

Tot de groep van kleine staatjes, die in Midden-Duitschland, tusschen Beijeren, Saksen, Pruissen en Hessen ingesloten, verborgen ligt, behoort ook Gotha en Coburg. Vroeger door afzonderlijke vorsten geregeerd, zijn ze sinds 1826 vereenigd. Doch verder dan de persoon van den hertog gaat deze vereeniging niet: ieder landje blijft geheel op zich zelf. Te

zamen genomen, hebben ze eene bevolking van niet meer dan 150,500 zielen. Het spreekt van zelf dat hun gewigt in de schaal van Duitschland al zeer ligt is. Omtrent dat *karakter der bewoners*, *maatschappelijke toestand*, *politieke ontwikkeling* en de onderlinge verhouding van Gotha en Coburg bevat het opstel van Schmidt-Weiszenfels vele bijzonderheden. Doch dit alles mogt voor de bewoners der beide landen van belang zijn, buiten dien kring verloor het zijn groote beteekenis.

De studie over den hertog van Gotha en zijn volk heeft de algemeene aandacht getrokken om den persoon des hertogs. Ernst van Sachsen Coburg-Gotha is sinds jaren in Duitschland de vertegenwoordiger der liberale beginselen. De denkbeelden, die hij te Brussel, Londen en Parijs in den omgang met de Brouckère's, Quetelet, Bulwer en anderen had ingezogen, is hij ook als regerend vorst getrouw gebleven. Toen hij in 1844 door den plotselingen dood zijns vaders tot de regering geroepen werd, schonk hij dadelijk aan Coburg eene konstitutie, en maakte daardoor een eind aan de tallooze twisten en onaangenaamheden, die zijn vader had te verduren. In Gotha deed zich het zonderling verschijnsel op dat de hertog liberaal en de onderdanen konservatief waren. Een hardnekkigen tegenstand ondervond hij, toen hij de moderne staatsinstellingen wilde invoeren: zoo hardnekkig, dat hij het plan moest opgeven, en wachten tot de storm van 1848 ook in deze verdorde bladeren leven bragt.

Het is niet te verwonderen, dat de hertog, wien men in der *tijd de eenig demokraat in zijn hertogdom Gotha noemde*, als het hoofd der liberale partij in Duitschland beschouwd wordt. Daarbij komt, dat hij ook in andere opzigten geheel en al de denkbeelden en wenschen van de jongere rigting in Duitschland deelt. Hij wil een eenig Duitschland, met Pruissenaan het hoofd, en is zelfs de eerste vorst geweest, die zijne troepen onder Pruissens bevel stelde. Hij ondersteunt met woord en daad de duitsche eischen aan Denemarken en onderscheidde zich zeer in den Sleeswijk-Holsteinschen krijg. Te Coburg heeft het nationaal Verein zijn zetel en van daar worden zijne denkbeelden door geheel Duitschland verspreid, zonder eenigzins door hertog Ernst verontrust te worden. Zulk eene houding moge de nijd, die aan geen overtuiging gelooft, aan baatzugtige bedoelingen toe schrijven; zij verklaart voldoende de groote populariteit, die de hertog van Gotha geniet.

Zonderling, de populariteit is grooter buiten, dan in zijn eigen land. Men verwijt hem, dat hij zich *te veel met* de duitsche vragen bemoeit en te weinig met zijn eigen land; dat hij te veel duitscher is, te weinig vorst van Coburg en Gotha. Onder zijne ambtenaren zijn te veel vreemdelingen! Deze en dergelijke bezwaren heeft Schmidt-Weiszenfels, een vriend des hertogs, met veel trouw opgeteekend; zijne teekening is juist niet vleijend voor het volk van Gotha. Maar nog minder *vleijend is het antwoord van den hertog. Want — en dit* is zeker een zeldzaam geval, dat een regerend vorst zijne regeringsbeginselen en daden door de drukpers voor het publiek tracht te regtvaardigen — de hertog van Gotha heeft in een zeer merkwaardig schrijven Schmidt-Weiszenfels beantwoord. Met ter zijde stelling van alles wat tot lof van zijn persoon gezegd is, of zelfs zijn volk niet regtstreeks betreft, bespreekt hij voornamelijk Gotha. Onverholen komt hij uit voor zijn diepen afkeer van die provinciale bekrompenheid, die de bewoners van Gotha bezielt. Scherp en bijtend is de teekening zijner tegenstanders, hoe welwillend ook in den vorm. Hun groot gemis van liefde tot het duitsche vaderland, de oppervlakkigheid en het egoisme van zoo vele liberalen enz. vinden hier een wel verdiende tuchtiging. Over het geheel genomen, legt dit schrijven van hertog Ernst een eervol getuigenis van hem af. Het doet hem kennen als een man van vaste beginselen en van heldere denkbeelden. Het moge voor het volkje van Gotha een zonderlinge en juist niet genoegelijke gewaarwording zijn geweest, zoo van oben gekatechiseerd te worden, de daad zelfs bewijst voor een krachtigen geest. Wie onzer europesche vorsten zou kunnen, en zoo hij kon, willen nazeggen wat deze onverholen uitspreekt?

Weldadigheid.

De DIRECTIE der Vereeniging tot het bezoeken der Armen maakt aan belangstellenden bekend, dat zij zich op nieuw heeft geconstitueerd om, overeenkomstig de bepalingen van Art. 1 harer Statuten, in het belang van het Armwezen alhier werkzaam te zijn.

Zij noodigt mitsdien hare weldadige Stadgenooten uit om hunne giften aan hare zorg te willen toevertrouwen, opdat de Wijkbezoekers in staat gesteld worden hunne moeijelijke taak met vrucht uit te voeren.

De naamlijsten der Wijkbezoekers zullen eerstdaags verkrijgbaar zijn bij de Boekhandelaars J. C. & W. Altorffer.

Middelburg, 18 November 1861.

De Directie voornoemd,
J. J. DE KANTER, Voorzitter.
N. VERHULST Wz., fung. Secret.

Advertentien.

Voorspoedig bevallen van een' Zoon C. E. G. DE RAAD — VAN SONSBEECK.

Middelburg, 18 November 1861.

De ondergeteekenden betuigen hierbij hunnen welgemeenden dank voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van hunne Behuwdzuster ontvangen.

J. F. L. ABRESCH.
A. E. ABRESCH — Coster.

Regthebbenden op eene Visscherschuit, zonder nommer of naam, alleen op de Ankerboei gemerkt P: A no. 58, den 14 November 1861 op het Strand der Gemeente **Zoutelande** aangespoeld, vervoegen zich ter reclame, bij den ondergeteekende, Burgemeester dier Gemeente.

Zoutelande, 18 November 1861. J. VERHAGE.

OOSTKERK.

De Huurders van Plaatsen in de Oostkerk, die gedurende de tijdelijke sluiting dier Kerk na 1 December aanstaande kosteloos eene Plaats verlangen in de Nieuwe- of Koorkerk, worden verzocht dit vóór 24 November *schriftelijk* op te geven aan den Koster der Oostkerk, met vermelding of eene Mans- of Vrouweplaats wordt verlangd, of wel eene Plaats voor Mans en Vrouwen, ten einde aan die opgaaf, *voor zoo veel de vakante Plaatsen dit toelaten*, gevolg zou kunnen worden gegeven.

AANBESTEDING

van Levensmiddelen, Brand- en Lichtstoffen enz. door het Bestuur der Godshuizen te Middelburg, op Vrijdag den 22 November 1861, des voormiddags ten 11 ure, in een der Lokalen van het Gesticht no. 1 (Gasthuis); waarvan de voorwaarden ter lezing liggen in genoemd Gesticht.

PUBLIEKE VERKOOPING,

ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT en Getuigen, op **HEDEN** (Donderdag den 21 November) 's middags om half één uur precies, op de

WERF DE VOLHARDING,

alhier, *van eene groote partij* **Eiken Dekbalken**, Palen, Planken, Brandhout en hetgeen meerder zal worden gepresenteerd, alles afkomstig van eenen gesloopten **MODDER- of BAGGERMOLEN.**

OPENBARE VERKOOPING

Vrijdag 22 November 1861, des voormiddags ten 10 ure, in het voormalig **Werkhuis** op het Noordplein te Middelburg, ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT, van **zware EIKEN BALKEN**, Muurplaten, Gordingen, Schutsel- en Mestputpalen, Vloerdeelen, Beschot, Kinderbalken, Deuren en Kozijnen, Sparren, Latten, Pompsteenen, Brandhout en meer andere Goederen. Daags te voren voor een ieder te zien.

NB. De Koopers zullen, des verkiezende, gedurende 14 dagen, gelegenheid hebben om het door hen gekochte weg te halen.

VERKOOPING

op de Haringplaats, wijk F no. 57, op Dingsdag en Woensdag den 26 en 27 November 1861, des morgens ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ, van

EEN NETTEN EN ZINDELIJKEN INBOEDEL,

bestaande in Mahoniehouten en andere Meubelen, als: Kabinet, Secretaire, Chiffonnières, Colis-, Ronde- en andere Tafels, Piano, Stoelen, Ledekanten met Behangsels, Bedden met toebehooren, twee Pendulen, Spiegels, Vloerkleeden, Karpetten, Porselein, Glas- en Aardewerk, Koper-, Tin- en Blikwerk, Stookhaarden, Tafels, Banken en hetgeen verder zal gepresenteerd worden.

Alles op Maandag den 25 November 1861, van 10 tot 3 ure, voor een ieder te zien.

J. DE SCHINKEL,
Ondernemer van Openbare Verkoopingen,
Taxateur en Boedelschikker.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 27 November 1861, des voormiddags ten tien ure, op **Kleverskerke**, in de Herberg bewoond door JOOST BAAIJENS, in het openbaar te koop aanbieden:

EENE HOFSTEDE,

staande en gelegen te Kleverskerke, Gemeente Arnemuiden, bewoond geweest door nu wijlen JAN CHRISTIAANSE, ter grootte 12 Bunders, 27 Roeden, 70 Ellen, welke eerst in 4 afzonderlijke Perceelen en daarna in eene massa zal worden geveild.

En na afloop daarvan 66 Roeden 40 Ellen **BOUW- en WEILAND**, en 1 Bunder 48 Roeden 20 Ellen **BOUWLAND**; beide gelegen als voren en in gebruik geweest bij gemelde Hofstede.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, waar de Kadastrale Plans ter inzage liggen.

De Notaris P. LOEFF zal op Donderdag den 28 November 1861, des namiddags ten twee ure, in de Herberg bewoond door P. GELDOF, op het Vlissingsche Wagenplein te Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag te koop aanbieden:

de zeer gunstig gelegene

WIND-KORENMOLEN,

GENAAMD DE KONING, met **Molenaars-Woonhuis** en verdere Gevolgen, staande en gelegen binnen Middelburg, op het Bolwerk tusschen de Vlissingsche en Langevijle Poorten, gemerkt Q no. 153 op het Kadaster bekend in sectie D no. 181, ter inhoudsgrootte van 1 Roede 53 Ellen.

Gemelde ONROERENDE GOEDEREN zijn twee dagen vóór en op den dag der Verkooping voor ieder te zien, van des voormiddags negen tot des namiddags ten twee ure, en nadere inlichtingen te verkrijgen ten Kantore van genoemden Notaris te Koudekerke.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Dingsdag 3 December 1861, 's morgens 10 ure, op de Buitenplaats Berkenbosch, Gemeente **Oostkapelle**, van omtrent **80 zware EIKENBOOMEN**, voor Werkhout, benevens eene partij **5jarig Essen, Elzen** en **Berken KAPHOUT** enz.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 4den December 1861, des voormiddags ten 10 ure, op de Hofstede bewoond geweest door wijlen JAN CHRISTIAANSE, in de Gemeente **Kleverskerke**, in het openbaar verkoopen: **2 Paarden, 6 Koeijen, 2** 1½ jarige **Vaarzen, 3 Schapen, 3 Kalvers**, 13 Hoenders, een Marktwagen, een Menwagen, eene Driewielskar, een Ploeg, 4 Eggen, een Snijbak, een Windmolen, Spek, voorts Bouw-, Melkers- en Zoldergereedschappen en wat meer zal worden geveild.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 6den December 1861, des voormiddags ten 10 ure, binnen Middelburg, voor het Huis bewoond door de Weduwe W. G. JOOSSE, op het Molenwater, in het openbaar verkoopen: **8 Koeijen, 2** 2jarige **Vaarzen, 3** 1½ jarige Dito, **1 vet Stierkalf, Kool, Mangelwortels**, en voorts eene partij Bouw- en Melkersgereedschappen en hetgeen meer zal worden geveild.

UIT DE HAND TE KOOP **het HOFSTEDEKE** genaamd **Overweg**, groot 79 Roeden 22 Ellen, staande en liggende in de Gemeente Oost- en Westsouburg, aan den Zandweg, laatst bewoond geweest door JACOBUS PIETERSE. — Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ.

BELANGRIJK BERIGT VOOR GASVERBRUIKERS.

Economische Gasbranders

(gebreveteerd).

Prijs per Brander *f* 1,25.

Verkrijgbaar te Middelburg, bij de Heeren BODDAERT & VAN REIGERSBERG VERSLUYS.
" " Vlissingen, bij den Heer B. FLANDER.
Hoofddepot voor Nederland: Nieuwendijk, H no. 110, te **Vlissingen.**

EEN BELANGRIJK BERIGT,

ontvangen aan het Magazijn van **J. J. CEULEN**, bevat de mededeeling, dat **SINT NICOLAAS**, ingenomen met de locale verbetering en doelmatige inrigting van hetzelve, bij het aanstaande feest dit Magazijn ruimer dan ooit zal voorzien van de nieuwste en fraaiste Geschenken. Naast eene uitmuntende sortering *Photographie Albums*, *Portefeuilles* en *Schrijfmappen*, *Sigarenkokers* en *Portemonnaies*, *Poëzyboeken* en *Albums*, *Papeterien* en *Cartonages*, *Dicht-* en *Prentwerken*, *Necessaires* en andere *Luxe-artikelen* zal hij stellen eene zeer groote verscheidenheid van de alleraardigste **Surprises**, benevens **Belegering, Bouw, Loterij, Kubiek** en andere NIEUWE SPELEN, waarvan de sortering te groot is om allen te noemen. Hij zal in tijds van de aankomst der Goederen kennis geven en elk Bezoeker van genoemd Magazijn in de gelegenheid stellen zich naar hartelust te voldoen.

VERSCHE **Zult**, à 75 cent het Ned. Pond, **vet Schapenvleesch**, à 45 cent 't Ned. Pond, bij
C. ZWART, Sejstraat.

Eene Burger **Dienstmeid** benoodigd. Te bevragen bij K. J. PERVOOST.

Bij J. J. VAN BREDERODE, te Haarlem, kwam dezer dagen van de Pers:

KLAARBERG

OF TWEE OVERSTROOMINGEN,

door L. TINHOLT, Predikant te Haarlemmermeer.

Prijs *f* 1,60

Bovenstaand zeer onderhoudend geschreven Boekje is hoofdzakelijk gerigt tegen de bestaande vooroordeelen omtrent het verleenen van hulp bij den in ons Land dikwerf voorkomenden Watersnood. De aanleiding tot het Verhaal is Historisch.

De vorm waarin het Verhaal vervat is, de Geest van Christendom en Liefde waarin het geschreven is en de hoogere Bedoelingen die er in doorstralen, maken het zeer aanbevelenswaardig om ter kennis van velen gebragt te worden.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM,

Uren van vertrek in November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	21	's morg.	6 ure.	Vrijdag	22	's morg.	9,45
Vrijdag	22	"	6	Zaturdag	23	"	9,45
Zaturdag	23	"	6	Zondag	24	"	9,45
Zondag	24	"	6	Maandag	25	"	10 ure.
Maandag	25	"	6	Dingsdag	26	"	10
Dingsdag	26	"	6	Woensdag	27	"	10
Donderdag	28	"	7,30	Vrijdag	29	"	6
Vrijdag	29	"	8,30	Zaturdag	30		6
Zaturdag	30	"	9				

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS